

PIEKIELNY
SZLAK

PIEKIELNY
SZLAK

PIEKIELNIE DOBRY SZLAK

PIEKIELNIE DOBRY SZLAK

Żródło: Fundusze Europejskie, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Ministerstwo Środowiska i Klimatu, Ministerstwo Turystyki

PIEKIELNIE DOBRY SZLAK

Wydawca:
Creation Point Mariusz Busiek
ul. Rzemieślnicza 5/5
26-110 Skarżysko-Kamienna
tel. 663 015 599
e-mail: kontakt@cpoint.pl
www.cpoint.pl

Na zlecenie:
Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania - U ŹRÓDEŁ
Modliszewice, ul. Piotrkowska 30
26-200 Końskie
tel. (41) 375 95 33 lub 501 192 800
fax: (41) 375 95 31
e-mail: uzrodel@uzrodel.pl
www.uzrodel.pl

Tekst:
Mariusz Busiek

Autorzy zdjęć:
Mariusz Busiek, Michał Gałczyński

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie!

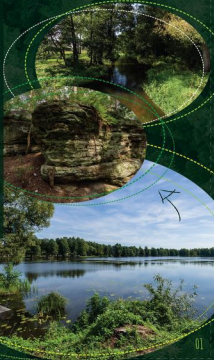
Piekielny szlak* to licząca blisko 225 km długości trasa turystyczna łącząca Piekło i Niebo - dwie miejscowości położone w gminie Końskie. Szlak wiedzie przez tereny powiatów: koneckiego skarżyskiego i opoczyńskiego z których dziewięć gmin jest członkami Stowarzyszenia "Lokalna Grupa Działania U - ŹRÓDEŁ" i ukazuje najciekawsze atrakcje turystyczne tego obszaru: rezerваты i pomniki przyrody, muzea techniki i miejsca związane z odlewnictwem, a także zabytki sakralne oraz miejsca wypoczynku i rekreacji.

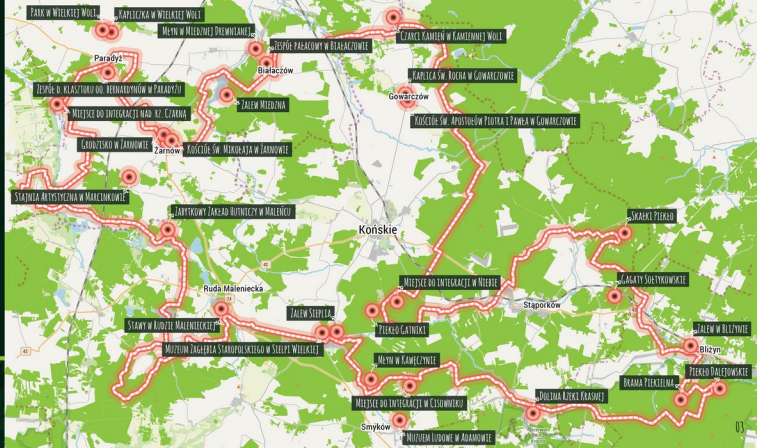
Na trasie szlaku znalazły się między innymi: Skalki Piekło, Gagaty Soltykowskie, Rezerwat Świnia Góra, Rezerwat Piekło Dalejowskie, Brama Piekielna, Góra Krasna, Sielpia, Maleniec, Kuźnica i Piekło Szuckie. Charakterystyczne nazewnictwo oraz związane z poszczególnymi miejscami legendy sprawiły, że moce nadprzyrodzone stały się motywem przewodnim tej trasy.

Szlak został wytyczony i oznakowany dzięki staraniom poszczególnych samorządów, a dzięki wsparciu ze środków Unii Europejskiej przyznanej w ramach realizacji programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, szlak został wyposażony w niezbędną infrastrukturę - drogowaskazy tablice informacyjne i miejsca odpoczynku (zadaszone stoły, ławki, altany, stojaki na rowery, miejsca do organizacji ogniska, miejsca biwakowe).

Różnorodność i bogactwo atrakcji na szlaku, wspinała przyroda i dobra infrastruktura - to przepis na udany wypoczynek i mile spędzony czas.

Zachęcamy Państwa do odkrywania "Piekielnego Szlaku" - zapraszamy Państwa do krótkiej wędrowki trasą Piekielnie Dobrego Szlaku!

PARK W WIELKIEJ WOLI

KAPLICZKA W WIELKIEJ WOLI

MŁYN W MIĘDZMEJ DREWNIANEJ

ZESPÓŁ PAŁACOWY W BIAŁACZOWIE

CZARCI KAMIEŃ W KAMIEŃNEJ WOLI

Paradyż

ZESPÓŁ D. KLASZTORNY OD BERNARDYNÓW W PARADYŻU

Białaczów

KAPLICA ŚW. ROCHA W GOWARCZOWIE

Gowarczów

MIĘJSCE DO INTEGRACJI NAD RZ. CZARNA

ZALEW MIĘDZNA

KOŚCIÓŁ ŚW. APOSTOŁÓW PIOTRA I PAWEŁA W GOWARCZOWIE

GRODZISKO W ŻARNOWIE

Żarnów

KOŚCIÓŁ ŚW. MIKOŁAJA W ŻARNOWIE

STACJA ARTYSTYCZNA W MARCINKOWIE

ZABYTKOWY ZAKŁAD HUTNICZY W MAŁENICY

Końskie

SKAŁKI PIEKŁO

Ruda Małeniecka

MIĘJSCE DO INTEGRACJI W NIEBRZE

GĄBĄTY SOŁĘTKOWSKIE

STAWY W RUDZIE MAŁENIECKIEJ

ZALEW SŁEPIŁA

PIEKŁO GATWIKI

ZALEW W BLIŻYNIE

MUZJEM ZAGĘBIA STAROPOLSKIEGO W SŁEPIE WIELKIEJ

MŁYN W KAWĘCZYŃWIE

Bliżyn

PIEKŁO DAŁEJOWSKIE

MIĘJSCE DO INTEGRACJI W CISOWNIKU

DOŁINA RZĘKI KRASNEJ

BRAMA PIEKIELNA

Smyków

MUZJEM LUDOWY W ADAMOWIE

ZALEW W BLIŻYNYE

Jedną z największych atrakcji turystycznych Bliżyna jest piękny zalew na rzece Kamiennej, na którym o każdej porze roku, możemy aktywnie wypocząć. Na turystów czekają między innymi: plaża z kąpieliskiem i brodzikiem dla dzieci, boiska do siatkówki plażowej, duży plac zabaw dla najmłodszych, trasy nordic walking, siłownia zewnętrzna i altana z grilem.

BRAMA PIEKIELNA

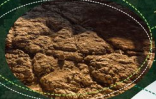
Pomnik przyrody nieożywionej. Skalna erozja wodna wietrzna wyrzeźbiła w piaskowcach dolnego triasu szczelinę o wysokości około 1,5 m i wysokości około 2 m przykrytą blokiem skalnym o średnicy 3 mm i grubości 1 mm. Przy Piekielnej Bramie wybudowano tak zwane deszczochrony (dające schronienie turystom przemierzających "Piekielny Szlak").

REZERWAT PIEKŁO DALEJOWSKIE

Pomnik przyrody nieożywionej (skupisko o szer. 30 i dł. 130 m). Na miejscu możemy podziwiać liczne formy skalne zbudowane z piaskowców triasowych - między innymi: ścianki, progi, unwiska i bloki skalne tworzące fragmentami skalny wąwóz wysokości od 2 do 2,5 m. Odkryto tu i opisano liczne małe jaskinie. Skály Piekła Dalejowskiego porastają pięknie paprocie tworząc efektowne wiszące ogrody.

REZERWAT SKAŁKI PŁEKŁO (POD NIEKŁANIEM)

Rezerwat przyrody nieożywionej na terenie Konecko-Lopuszańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, w pobliżu miejscowości Nieklań Wielki. Skałki ciągną się na długość około 1 kilometra, a ich wysokość miejscami dochodzi do 8 metrów. Przedmiotem ochrony w rezerwacie są formy skalne powstałe w wyniku erozji edlicznej, a także żyjącej w szczelinach skalnych paproci - zanokicy północnej (*Asplenium septentrionale*).

DOLINA RZEKI KRASNEJ - REZERWAT GÓRKA KRASNA

Dolina Krasnej uważana jest na jedną z najlepiej zachowanych dolin rzecznych w regionie Świętokrzyskim. Dolina Krasnej w znacznej części pokryta jest lasami, wśród których przeważają bory sosnowe. Znaczne powierzchnie w dolinie zajmują kompleksy wilgotnych łąk i torfowisk. W południowej części obszaru dolina jest szeroka, pokryta podmokłymi łąkami i doskonale zachowanymi olsami. W części północnej, dolina rzeczna jest głęboko wcięta, a towarzyszące jej piaszczyste tereny porastają bory sosnowe. Górna część doliny jest silnie podmokła, w dolnej rzeka przyjmuje miejscami charakter górski. Część obszaru znajduje się na terenie Konecko-Lopuszańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Część doliny stanowi rezerwat Górka Krasna (o powierzchni 413,02 ha, powołany dla zachowania - ze względów naukowych i dydaktycznych - naturalnego odcinka rzeki Krasna i fragmentu jej doliny z występującymi tam cennymi zbiorowiskami roślin oraz chronionymi i rzadkimi gatunkami zwierząt - głównie ptaków).

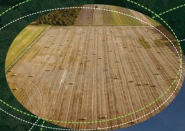
GAGATY SOŁTYKOWSKIE

Rezerwat przyrody nieożywionej, w pobliżu miejscowości Odrówąż. Obszar rezerwatu obejmuje wyrobisko węglne o długości 400 metrów i szerokości 200 metrów. Pozostałością działalności górniczej są hałdy, olbrzymie zwaliska, niewielkie jeziora oraz warstwy i wychodnie skalne mułków, ilów z wkładkami piaskowca. Wszystko to sprawia, że możemy podziwiać nietypowy krajobraz - do złudzenia przypominający krajobraz powierzchni Księżyca. Największą osobliwością przyrodniczą rezerwatu jest występowanie tutaj rzadkiego mineralu - gagatu, zwanego czasem czarnym bursztynem (rzadko spotykana bitumiczna odmiana węgla brunatnego). Obok wyrobiska znajdują się odkryte w 1999 r. wyeksponowane wyraźne tropy dinozaurów. Przedmiotem ochrony w rezerwacie są odsłonięcia skał dolinujurskich oraz interesujących okazów mineralogicznych i paleontologicznych wraz ze zbiorowiskami leśnymi i zbiornikami wodnymi, z całym bogactwem grzybów, roślin i fauny.

CZARCI KAMIEŃ W KAMIENNEJ WOLI

Pomnik przyrody niezwykłej. Granitowy głaz narzutowy - prawdopodobnie największy w województwie świętokrzyskim. Ma około 2,5 m wysokości, 3,5 m szerokości, blisko 6 m długości, a w obwodzie mierzy ponad 16 m!

KOŚCIÓŁ ŚW. ROCHA W GOWARCZOWIE

Kościół z 1908 r. Budowla jednonawowa z prezbiterium nieco niższym od nawy. Front świątyni obramowany jest przez dwie wieżyczki. Kościół posiada sklepienie korkowo-krzyżowe. Na ołtarzu wykonanym z cegły i gipsu umieszczony jest późnorenesansowy obraz św. Rocha.

KOŚCIÓŁ ŚW. APOSTOŁÓW PIOTRA I PAWŁA W GOWARCZOWIE

Kościół wzniesiono w roku 1774 staraniem Józefa Jabłonowskiego (choć już w 1511 roku w dokumentach wzmiankowany był pierwotny kościół murowany). Konsekrował go bp. Ignacy Koziełowski w 1778 roku. Kościół jest orientowany, tylnikowany. Nawa kościoła w dwuprzęsłowej części wschodniej zachowała swój pierwotny kształt - część zachodnia z dwuwieżową fasadą pochodzi z początku XX wieku. W wyposażeniu wnętrza dominują elementy z okresu wczesnego baroku.

ZALEW MIEDZNA

Zalew o powierzchni 185 ha powstał na terenie łąk zalanych wodami rzeki Wąglanki. Jego budowę zakończono w 1979 r. Zalew jest zbiornikiem retencyjnym przeznaczonym dla potrzeb rolnictwa (a wkrótce również rekreacji) z maksymalnym piętrzeniem wynoszącym 6,85 m. W wodach zbiornika występuje wiele gatunków ryb, między innymi: szczupak, sandacz, sum, karp, leszcz, lin i okołok. Wspaniałe miejsce do wędkowania i odpoczynku na łonie natury.

ZESPÓŁ PAŁACOWY W BIAŁACZOWIE

Klasycyistyczny pałac w Białaczowie wybudowany został pod koniec XVIII w. jako rezydencja rodziny Małachowskich. Obiekt złożony jest z budyńku głównego, oraz połączonych z nim dwóch dwierokolowych galerii. Jedna z nich (wschodnia) łączy się z pawilonem. Na uwagę zasługują wnętrza pałacu. Zachowały się bogate dekoracje malarskie i stiukowe. Reprezentacyjne sale wzorowano na warszawskich Łazienkach. W skład zespołu wchodzi również oficyna, ruiny oranżerii, oraz elementy w parku: romantyczne ruiny, kamienne ławy, posągi, itp. Park o powierzchni 24 ha ma metrykę piętnastowieczną. Założony został przez Odnowaków. Jeszcze dziś, na wyspie otoczonej fosą, odnaleźć można pozostałości ich dawnej rezydencji.

MIŁYN NA RZECIE WĄGLANCE W MIEDZNEJ DREWNIANEJ

Drewniany młyn wodny zbożowy z końca XIX wieku (pierwsze wzmianki o nim pochodzą z 1843 roku) posiadający dwie pary wałców i poruszany turbiną. Przy młynie znajduje się jaz spiętrzający. Młyn jest nadal czynny i obecnie jest własnością prywatną. Jego wnętrza były często wykorzystywane przez filmowców do ekranizacji filmów historycznych i fabularnych.

KOŚCIÓŁ ŚW. MIKOŁAJA W ŻARNOWIE

Romański kościół św. Mikołaja w Żarnowie wzniesiony został w końcu XII wieku. Jest jedną z cenniejszych zabytkowych świątyń województwa łódzkiego. Pierwsze wzmianki o kościele pojawiają się w 1191 r. Pierwotnie był to kościół romański, jednonawowy, rozbudowany w 1503 r. (dobudowa późnogotyckiego prezbiterium). Po pożarze w 1893 r. został rozbudowany według projektu Stefana Szyllera. Pierwotny kościół stanowi poprzeczną nawę obecnego. W kościele częściowo zachowały się fragmenty murów i detale romańskie oraz gotyckie. W bocznych ścianach nawy znajdują się romańskie pilastry (m.in. dwa z motywami liści akantu i fantastycznych zwierząt). W ścianie północnej osadzone jest romańskie okno. We wnętrzu można zobaczyć m.in. spiralne kamienne schody, trzy ostrołukowe okna gotyckie z manswertkiem. Prezbiterium zbudowane na planie prostokąta nakryte jest trzema przesłaniami sklepienia gwiaździstego. Obok kościoła stoi drewniana dzwonnica z przełomu XIX/XX w.

STAJNIA ARTYSTYCZNA W MARCINKOWIE

Gospodarstwo położone wśród lasów i łąk, zachęcające do odpoczynku w ciszy i spokoju. Położone na niemal 25 hektarach gospodarstwo rolne specjalizuje się w hodowli koni czystej krwi arabskiej. Amatorzy spacerów i nordic walking mogą wędrować nad stawy zamieszkałe przez bobry, mogą również wybrać się na spacer malowniczą grabową aleją (śpiew niezliczonej ilości ptaków, gnieźdzących się w budkach legowych, zachwyci nie tylko ornitologów). Stajnia Artystyczna to również miejsce organizacji szeregu działań artystycznych i koncertów.

GRODZISKO W ŻARNOWIE

Grodzisko w Żarnowie położone jest na północ od centrum miejscowości. Grodzisko jest pozostałością drewniano-ziemnego grodu książęcego i możnowładczego funkcjonującego przynajmniej od XI w. Stąd miała wywodzić się polska gałąź rodu Dąbrówków, począwszy od Prandoty Starego. Gród położony był na wznieśieniu zwanym Górą Mierznią, która sąsiadowała ze wzgórzem kościelnym oraz obszernym przedzamczem. Całość otoczona była fosą i tworzyła ciekawy przykład założenia obronno-osadniczego. Znalezione archeologiczne ograniczają się jednak do XI-XII w. Teren został bowiem przez wieki zniewolony, a dzieło zniszczenia dokonano się podczas budowy pobliższej drogi.

ZESPÓŁ DAWNEGO KLASZTORU OO. BERNARDYNÓW W PARADYŻU

Barokowy, murowany klasztor powstał w XVIII stuleciu. Ma dwie kondygnacje i trzy skrzydła (częściowo zniszczone). Czwartą ścianę czworoboku tworzy kościół Przemienienia Pańskiego - trzynawowy, barokowy kościół ma charakter bazyliki. Wewnątrz kościoła znajdują się portrety, nagrobki i epitańa z XVIII w. Z tego samego okresu pochodzą ambona i dziewięć rokokowych ołtarzy. W głównym ołtarzu umieszczone są rzeźby ewangelistów i cudowny obraz Chrystusa Ciemiem Koronowanego z XVII w. Przed kościołem znajduje się zamknięty, otoczony krągami dziedzińca odpustowy.

KAPLICA W WIELKIEJ WOLI

Klasykystyczna murowana kaplica z 1824 roku zlokalizowana w pobliżu parku w Wielkiej Woli. Jest to budowla na planie prostokąta z zaokrąglonymi narożami.

PARK PODWORSKI W WIELKIEJ WOLI

Park w Wielkiej Woli to zachowana część większego zespołu dworskiego (ostatnimi właścicielami Wielkiej Woli do okresu międzywojennego byli Skórkowscy). Park jest zadbany i zrewitalizowany. W miejscu dawnego podjazdu do dworu stoi uroczą drewniana altana.

MIEJSCE DO INTEGRACJI NAD RZĘKĄ CZARNĄ W PRZYŁĘKU

Doskonale wyposażone i ogrodzone miejsce do integracji w miejscowości Przyłek niedaleko Paradyża, malowniczo położone nad rzeką Czarną w otoczeniu łąki i pól. Miejsce idealne na rodzinny piknik, ale i większą imprezę turystyczną lub rekreacyjną.

ZABYTKOWY ZAKŁAD HUTNICZY W MALEŃCU

Do perfekcyjnie zachowany zabytkowy zespół walcowni i gwoździarni - posiadający już ponad 200-letnią historię. Założony został w 1784 r. przez kasztelana łukowskiego Jacka Jezierskiego. Przez lata zmieniali się właściciele modernizując park maszynowy i zmieniając profil produkcji. Spośród doskonale zachowanych do dziś elementów wyposażenia zakładu do najbardziej interesujących zaliczyć trzeba: cykl produkcyjny - walcowania blach oraz wytwarzania z nich narzędzi gospodarczych, hale walcowni, gwoździarni i szpadlarni z 1839 r. oraz unikalne maszyny i koła wodne. Zespół przestrzenny zakładu w Maleńcu wpisany jest do rejestru zabytków województwa, a składa się m.in. z: układu hydroenergetycznego, budynków produkcyjnych, osiedla fabrycznego i drogi tzw. „kasztelańskiej”. Wspomniane wcześniej zabytkowe maszyny i urządzenia w ruchu można zobaczyć m.in. podczas festiwalu technologiczno-turystycznego „Kuznice Koneckie” organizowanego co roku w lipcu. W zespole budynków fabrycznych dawnej walcowni i gwoździarni mieści się obecnie Muzeum Techniki.

STAWY W RUDZIE MALENIECKIEJ

Początki hodowli ryb w stawach zlokalizowanych w Rudzie Malenieckiej sięgają 1912 roku, gdy otwarto tu Biologiczną Stację Doswiadczalną Rybacką - jedną z pierwszych tego typu placówek naukowo-badawczych w Europie. W kilkunastu stawach doświadczalnych prowadzono hodowlę rasowego karpia, a także produkcję narybku ryb drapieżnych jak sandacz czy okoń. Stawy w Rudzie zajmują obecnie w sumie około 300 hektarów, dzierzawi spółka Gospodarstwo Rybackie. W stawach hodowane są na zarybienia ryby drapieżne jak sandacz czy szczupak, których głównym odbiorcą jest Polski Związek Wędkarski. Gospodarstwo prowadzi też produkcję karpia. Kompleks stawów w Rudzie Malenieckiej to wspaniałe miejsce do obserwacji ptaków wodno-błotnych.

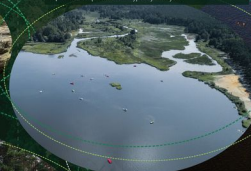
PIEKŁO GATNIKI W PIEKLE

Pomnik przyrody nieożywionej - zgrupowanie skał zbudowanych z piaskowca jurajskiego, sięgających wysokości 5 m., ciągnących się pasmem o długości około 100 m.

ZALEW STELPIA W STELPI WIELKIEJ

Sielpia Wielka jest największym ośrodkiem wypoczynkowym w województwie świętokrzyskim. Jej główną atrakcją jest zlokalizowany tu w latach 60. ub. wieku sztuczny zbiornik wodny Sielpia o powierzchni 57,41 ha utworzony na rzece Czarna Konecka. Wspomniany zbiornik jest jednym z największych zbiorników rekreacyjnych w województwie świętokrzyskim. W pobliżu zalewu znajduje się kilkadziesiąt ośrodków wypoczynkowych.

Piekło

MIEJSCE DO INTEGRACJI W NIEBIE

Miejsce do integracji w miejscowości Niebo to idealne miejsce na odpoczynek w trakcie wędrowki "Piekelnym Szlakiem". Miejsce zostało wyposażone w komplet urządzeń i akcesoriów niezbędnych zarówno do aktywnego wypoczynku, jak i do organizacji plenerowych spotkań i imprez.

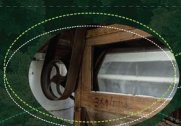
MUZEUM ZAGĘBIA STAROPOLSKIEGO W STELPI

Stanowi jeden z najcenniejszych pod względem historycznym zabytków przemysłowych w kraju i Europie. Zespół walcownic i pudlingarni wraz z osiedlem fabrycznym wybudowano w latach 1821–1841 z inicjatywy Stanisława Staszica i Ksawerego Druckiego-Lubeckiego. W zabytkowych halach fabrycznych znajdują się eksponaty metalurgiczne, głównie maszyny i urządzenia, które swoją świetność przeżywały w XIX wieku. Do najcenniejszych eksponatów należą - obok koła napędowego - dmuchawa parowa z XIX stulecia, maszyna parowa z 1858 roku (najstarsza z zachowanych w Polsce) oraz tołarka czolowa z XIX wieku. Zwiedzający mogą również zobaczyć makiętę zakładu.

MUZEUM LUDOWE W ADAMOWIE

Prywatne Muzeum Ludowe w Adamowie to efekt pasji, pracy i zaangażowania Józefa Krawczyka i jego żony Teresy. W Muzeum Ludowym znajdziemy przedmioty, które na co dzień służyły miniornym pokoleniom w domu, w pracy i w gospodarstwie. Wśród eksponatów znajdziemy m.in. żelazka na dusze, żarna, drewniane windy, stare wagi, młotowice, prasy do sera, cepy, całe kolekoje sierpów do cięcia zboża oraz wyrobów kowalskich, jest wóz drabiniasty, są i sanie. Najstarsze eksponaty liczą ponad 150 lat, do najcenniejszych należą obrazy sakralne i ocenzurowana korespondencja z okresu stanu wojennego.

MIEJSCE DO INTEGRACJI W CISOWNIKU

Rozbudowany kompleks do integracji w miejscowości Cisownik. Miejsce zostało wyposażone w komplet urządzeń i akcesoriów niezbędnych zarówno do aktywnego wypoczynku (dla najmłodszych, jak dla i tych nieco starszych), jak i do organizacji plenerowych imprez i wydarzeń.

MŁYN I GOSPODARSTWO W KAWĘCZYŃCIE

Młyn z pamiątkami po bogatej przemysłowej historii zlokalizowany jest w malowniczo położonej osadzie przy lesie i nad Czarną Taraszką. Młyn powstał na początku XX w. na pozostałościach funkcjonującego tu od końca XVIII w. zakładu górniczo-hutniczego, a konkretnie w przebudowanej fryszerii, służącej wcześniej do przerabiania surowki na stal. Dawniej urządzenia do mielenia zboża poruszane były energią wodną, a w razie potrzeby również silnikiem na holgas (gaz drzewny) - obecnie dobrze zachowane urządzenia młyna napędza silnik spalinowy. Młyn należy do sołtyza Krzysztofa Pawlikowskiego i jest częścią tradycyjnego gospodarstwa rolnego, słynącego m.in. z hodowli krów rasy limousine.

